

**SZKOLNY PROGRAM
WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY
ZESPOŁU SZKOLNO - PRZEDSZKOLNEGO
W PLISZCZYNIE
2019/2020**

Podstawa prawna

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1189).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59).
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487).
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783).
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. 2018 poz. 214)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej

Wstęp

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców i Samorząd Uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły i wewnątrzszkolnym systemem oceniania. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży.

Profilaktyka to interwencja wzmacniająca, korygująca i uzupełniająca wychowanie.

W zakresie profilaktyki mówimy o :

- **profilaktyce uniwersalnej**- działania „wszystkie dla wszystkich” mające na celu stymulację rozwoju w kierunku zdrowia fizycznego i psychicznego oraz umiejętności unikania zagrożeń.
- **profilaktyce selektywnej** – działania edukacyjne, opiekuńcze, i rozwojowe podejmowane wobec dzieci pochodzących z rodzin alkoholowych, narkomańskich, ze środowisk przestępczych itp.
- **profilaktyce wskazującej** - skierowanej do osób ze względu na konkretne symptomy świadczące o zaburzeniach. Najczęściej jest to używanie substancji psychoaktywnych, konflikty z prawem, zaburzenia zachowania itp.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej. Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych

zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników ewaluacji (np. wewnętrznej),
- czynników ryzyka i czynników chroniących;
- analizy ankiet przeprowadzonych wśród uczniów, rodziców, nauczycieli;
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektorów,
- wniosków z realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego 2018/2019,
- wniosków i analiz z pracy zespołu wychowawców,
- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły (np. uwagi, spostrzeżenia, wnioski nauczycieli, uczniów, rodziców).

Misja szkoły

Jesteśmy szkołą:

- publiczną świadczącą usługi uczniom, rodzicom, środowisku,
- propagującą humanistyczny system wartości,
- opartą na zasadzie partnerstwa, przyjaźni, szacunku, wzajemnej pomocy, a także zaangażowaniu uczniów, rodziców i pracowników szkoły w kształtowaniu jej wizerunku,
- zapewniającą równość szans i sprawiedliwość społeczną,
- wspomagającą uczniów w osiąganiu pełni ich rozwoju intelektualnego, psychicznego, społecznego, zdrowotnego, estetycznego, moralnego i duchowego przez:
 - uznanie podmiotowości ucznia za wartość priorytetową,
 - realizowanie różnorodnych potrzeb uczniów – bezpieczeństwa, przyjaźni, uznania, poznania i samorealizacji,
 - zapewnienie dobrze zorganizowanych, atrakcyjnych zajęć w dobrze wyposażonym budynku szkolnym,
 - stwarzanie miłej, bezpiecznej atmosfery nauki i współżycia,
 - rozpoznawanie, zachęcanie i rozwijanie indywidualnych uzdolnień i umiejętności,
 - wspieranie poglądu, że kształcenie jest procesem trwającym przez całe życie,
 - rozwijanie poczucia dumy z osiągniętych sukcesów,
- przygotowującą do życia we współczesnym świecie przyrody i techniki przez:
 - kształtowanie postaw proekologicznych i prozdrowotnych,
 - kształtowanie poczucia odpowiedzialności za zdrowie własne i innych oraz stan środowiska naturalnego,
 - kształtowanie nawyków harmonijnego współistnienia ze środowiskiem naturalnym,
 - wskazywanie zagrożeń jakie niesie za sobą postęp cywilizacyjny,
- przygotowującą dziecko do przyszłego życia przez:
 - uczenie respektowania potrzeb innych i tolerancji,
 - uczenie odpowiedzialności za siebie i za innych, umiejętności godzenia własnego dobra z dobrem innych i cenięcia wolności własnej jak i innych ludzi,
 - wzmacnianie poczucia tożsamości kulturowej, historycznej i narodowej,
 - wdrażanie do pełnienia różnorodnych ról społecznych i życia w zjednoczonej Europie,
 - kształtowanie pozytywnego stosunku do pracy, zabawy i wypoczynku,
 - uczenie społecznie akceptowanych zachowań ułatwiających podejmowanie współpracy z innymi,
- grono nauczycielskie będzie:
 - wzajemnie sobie pomagać, okazywać szacunek i życzliwość w wypełnianiu powierzonych mu zadań wobec uczniów,
 - działać na rzecz integracji zespołu pracowników naszej szkoły,
 - pracować na rzecz realizacji wizji szkoły, nie skupiając się tylko na sobie,

- poszukiwać nowych, innowacyjnych rozwiązań organizacyjnych, edukacyjnych i wychowawczych,
- otwarte na innowacje wobec przyjętych założeń rodziców,
- chętne do doskonalenia kwalifikacji zawodowych,
- wspomagać rodziców w wychowaniu ich dzieci zgodnie z systemem wartości i z tradycją placówki,
- przestrzegać etyki zawodu nauczycielskiego.

Sylwetka absolwenta

Dążeniem Szkoły Podstawowej im. Róży Kołaczkowskiej w Pliszczynie jest nauczanie młodego człowieka odpowiedzialności, pracowitości, prawdomówności. Zwracanie dużej uwagi na kulturę osobistą. Przyszły absolwent powinien być patriotą, szanować tradycje, dbać o więzi i relacje rodzinne. Jednocześnie być otwartym na nowoczesność i ciekawym świata, przygotowanym do aktywnego uczestnictwa w kulturze. Uczymy go konsekwencji w dążeniu do celu, wiary we własne siły, aby nie zniechęcał się przy napotykanym w życiu trudnościach i żeby potrafił wykorzystać swój potencjał do dalszego rozwoju.

Cele ogólne:

Celem wychowania przedszkolnego jest wsparcie całościowego rozwoju dziecka. Wsparcie to realizowane jest przez proces opieki, wychowania i nauczania – uczenia się, co umożliwia dziecku odkrywanie własnych możliwości, sensu działania oraz gromadzenie doświadczeń na drodze prowadzącej do prawdy, dobra i piękna. W efekcie takiego wsparcia dziecko osiąga dojrzałość do podjęcia nauki na pierwszym etapie edukacji.

Celem I etapu edukacji w szkole podstawowej wczesnoszkolnej jest wspieranie całościowego rozwoju dziecka. Proces wychowania i kształcenia prowadzony w klasach I–III szkoły podstawowej umożliwia dziecku odkrywanie własnych możliwości, sensu działania oraz gromadzenie doświadczeń na drodze prowadzącej do prawdy, dobra i piękna. Edukacja na tym etapie jest ukierunkowana na zaspokojenie naturalnych potrzeb rozwojowych ucznia. Szkoła respektuje podmiotowość ucznia w procesie budowania indywidualnej wiedzy oraz przechodzenia z wieku dziecięcego do okresu dorastania. W efekcie takiego wsparcia dziecko osiąga dojrzałość do podjęcia nauki na II etapie edukacyjnym.

Celem II etapu edukacji w szkole podstawowej, kształceniu przedmiotowego jest:

- wprowadzanie uczniów w świat wartości, w tym ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu i szacunku dla tradycji, wskazywanie wzorców postępowania i budowanie relacji społecznych, sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia (rodzina, przyjaciele);
- wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej;
- formowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób;
- rozwijanie kompetencji, takich jak: kreatywność, innowacyjność i przedsiębiorczość;
- rozwijanie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania;
- ukazywanie wartości wiedzy jako podstawy do rozwoju umiejętności;
- rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów oraz motywacji do nauki;
- wyposażenie uczniów w taki zasób wiadomości oraz kształtowanie takich umiejętności, które pozwalają w sposób bardziej dojrzały i uporządkowany zrozumieć świat;
- wspieranie ucznia w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszej edukacji;
- wszechstronny rozwój osobowy ucznia przez pogłębianie wiedzy oraz zaspokajanie i rozbudzanie jego naturalnej ciekawości poznawczej;
- kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość;

- zachęcanie do zorganizowanego i świadomego samokształcenia opartego na umiejętności przygotowania własnego warsztatu pracy;
- ukierunkowanie ucznia ku wartościom.

Obszary działalności

Działalność wychowawcza w szkole i placówce polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
- intelektualnej, psychicznej, – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej,
- społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych,
- emocjonalno - duchowej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, który pomoże w życiu wybierać dobro (moralność), kształtowanie poczucia sensu życia,

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
- współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
- wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,
- doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów,
- wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
- przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,
- wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów

używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,

- rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
- kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
- kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
- doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych,
- udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
- wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania te obejmują w szczególności:

- realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii,
- przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
- doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,
- włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 71b ust. 1b ustawy o systemie oświaty, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

Struktura oddziaływań wychowawczych

Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspirowanie nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, psychologiem szkolnym, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą rodziców ,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością
- uczestniczy w realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,

- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia,

Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych

Pedagog szkolny/psycholog:

- diagnozuje środowisko wychowawcze,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,

Rodzice:

- współtworzą szkolny program wychowawczo-profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,

- rada rodziców uchwała w porozumieniu z radą pedagogiczną program wychowawczo-profilaktyczny szkoły.

Samorząd Uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

CEREMONIAŁ I TRADYCJE SZKOLNE

Szkoła Podstawowa w Pliszczynie, będąca częścią składową Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Pliszczynie ma swojego patrona, logo i sztandar. Szkoła uczy szacunku do symboli i barw narodowych, historii, tradycji narodowych i lokalnych. Na stałe imprezy szkolne składają się:

- Uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego,
- Dożynki Gminne,
- Narodowe Czytanie,
- Dzień Chłopaka,
- Ślubowanie pasowanie na ucznia klasy I,
- Dzień Edukacji Narodowej,
- Święto odzyskania niepodległości,
- Andrzejkki,
- Mikołajki,
- Jasełka i spotkanie opłatkowe,
- Zabawa karnawałowa,
- Kolędowanie z Babcią i Dziadkiem,
- Dzień Patrona,
- Dni otwarte,
- Dzień Kobiet,
- Dzień Ziemi,
- Święto Konstytucji 3-go Maja,
- Sportowy Festyn Rodzinny,
- Uroczyste zakończenie roku szkolnego.

Szczegółowe cele wychowawcze do realizacji w roku szkolnym 2019-2020:

W roku szkolnym 2019/2020 najważniejsze działania w pracy wychowawczej ukierunkowane są na:

- kształtowanie zachowań prozdrowotnych,
- działania integracyjne, nauka budowania prawidłowych relacji między uczniami, rozwiązywania konfliktów,
- dbanie o bezpieczeństwo uczniów,
- propagowanie, kształtowanie pozytywnych wartości wśród uczniów,
- motywowanie do nauki, troska o poprawę frekwencji w przypadku uczniów wagarujących,
- pomoc w rozpoznawaniu mocnych i słabych stron, kształtowanie poczucia własnej wartości,

- zapewnienie bogatej oferty zajęć pozalekcyjnych, form konstruktywnego spędzania czasu wolnego.

Zadania profilaktyczne programu to:

- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków),
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,
- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, eliminowanie zagrożeń związanych z modą na e-papierosa,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem.

SFERA ROZWOJU FIZYCZNEGO

- kształtowanie zachowań prozdrowotnych,
- wskazywanie wpływu stylu życia na zdrowie.

SFERA ROZWOJU INTELEKTUALNEGO, PSYCHICZNEGO

- rozpoznawanie możliwości, uzdolnień i rozwijanie zainteresowań,
- przygotowanie oferty zajęć pozalekcyjnych (propozycji form pomocy psychologiczno-pedagogicznej), kół zainteresowań.
- utrzymanie poziomu frekwencji w klasach.

SFERA ROZWOJU SPOŁECZNEGO

- integracja zespołów klasowych,
- troska o kulturę osobistą i poszanowanie drugiego człowieka,
- działalność Szkolnego Klubu Wolontariusza „Dar Serca Róży Kołaczkowskiej” (klasy I – VIII),
- rozwijanie postaw prospołecznych.

SFERA ROZWOJU EMOCJONALNO- DUCHOWEGO

- kształtowanie poczucia własnej wartości,
- wskazywanie swoich mocnych i słabych stron,
- upowszechnianie wiedzy na temat obowiązujących w szkole norm, zasad postępowania.

DIAGNOZA SYTUACJI SZKOLNEJ I WYNIKI EWALUACJI

Zespół Szkolno – Przedszkolny w Pliszczynie liczy około 180 uczniów klas I-VIII i ok. 80 dzieci w oddziałach przedszkolnych. Każdego roku przeprowadzana jest diagnoza środowiska, analizuje się potrzeby i zasoby szkoły z obszaru wychowania i profilaktyki na podstawie ankiet skierowanych do rodziców, ankiet przeprowadzanych wśród uczniów i nauczycieli, analizy dokumentacji szkolnej, obserwacji sytuacji szkolnej oraz analizy uwag wpisywanych do dziennika.

W wyniku przeprowadzonej ewaluacji wyłoniono wnioski do pracy na rok szkolny 2019/2020:

- Należy podjąć dodatkowe działania zmierzające do poprawy relacji między dziećmi.
- Należy zwiększyć ilość przeprowadzonych zajęć przez psychologa/pedagoga i wychowawców dotyczących agresji słownej i brania odpowiedzialności za swoje postępowanie.
- Należy podjąć tematykę profilaktyki nikotynizmu i innych używek.
- Należy zwrócić uwagę na szeroką dostępność do Internetu, na brak odpowiedzialnego korzystania z Internetu i portali społecznościowych przez niektórych uczniów.

- Należy zwiększyć świadomość uczniów na temat podejmowanych przez szkołę działań promujących zdrowy styl życia.
- Należy uwzględnić potrzeby uczniów klas starszych odnośnie prowadzenia zajęć związanych z wyborem szkoły, zawodu.
- Należy kontynuować podejmowane działania z zakresu bezpieczeństwa, podejmować tematykę kulturalnego zachowania się, tolerancji, funkcjonowania ucznia w grupie rówieśniczej.

CZYNNIKI RYZYKA I CZYNNIKI CHRONIĄCE

Czynniki chroniące –cechy, sytuacje, warunki zwiększające odporność na działanie czynników ryzyka.

Czynniki chroniące:

- dobrze funkcjonująca rodzina,
- zaangażowanie rodziców uczniów w proces edukacyjny,
- zainteresowanie nauką szkolną,
- silna, prawidłowa więź ucznia z nauczycielem,
- właściwe relacje w grupie rówieśniczej,
- poczucie bezpieczeństwa w szkole,
- szeroka oferta zajęć pozalekcyjnych,
- zaangażowanie w promocję zdrowego stylu życia,
- dobra baza dydaktyczna.

Czynniki ryzyka –cechy, sytuacje, warunki powstawania zachowań ryzykownych.

Czynniki ryzyka:

- nieprawidłowe relacje w rodzinie, nadużywanie alkoholu, papierosów lub innych substancji przez rodziców,
- trudności w przestrzeganiu przez uczniów szkolnych regulaminów,
- małe zaangażowanie w akcje organizowane przez szkołę,
- trudność w radzeniu sobie z niepowodzeniami,
- niskie kompetencje rodziców w postępowaniu z dziećmi (brak reguł postępowania, niekonsekwencja).

EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacja przeprowadzona będzie poprzez:

- obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym okresie zmian,
- analizę dokumentacji,
- semestralne sprawozdania wychowawców z realizacji programu wychowawczo- profilaktycznego w formie zbiorczego zestawienia,
- przeprowadzenie ankiet na koniec roku szkolnego,
- rozmowy z rodzicami, wymiana spostrzeżeń z nauczycielami, wychowawcami.

Harmonogram działań

Sfera	Zadania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Klasy/terminy realizacji
1) Fizyczna	a) Higiena ciała, odzieży, obuwia, miejsca pracy i wypoczynku	wycieczki, rajdy, rozmowy indywidualne, pogadanki, spotkania z pielęgniarką, sprawdzanie zmiany obuwia przez wszystkich pracowników szkoły, pogadanki	Nauczyciele Wychowawcy Pedagog Pielęgniarka	w trakcie roku szkolnego/wszystkie klasy i oddziały przedszkolne
	b) Uświadomienie zasad bezpiecznego zachowania na drodze, podczas ferii i wakacji	zajęcia z wychowawcą	Wychowawcy Nauczyciele	w trakcie roku szkolnego, przed feriami i wakacjami/wszystkie klasy i oddziały przedszkolne
	c) Umiejętność radzenia sobie ze stresem	zajęcia z wychowawcą zajęcia z elementami biblioterapii	Pedagog Wychowawcy Bibliotekarz	w trakcie roku szkolnego/zgodnie z klasowymi programami profilaktyczno-wychowawczymi, oddziały przedszkolne
	d) Ekologia na co dzień, kształtowanie szacunku wobec środowiska naturalnego	uroczystość: Dzień Ziemi akcje na rzecz zwierząt np. wyjazd do schroniska, spotkanie z leśnikiem	Nauczyciele Wychowawcy SU Wolontariat	Zgodnie z harmonogramem imprez i uroczystości, z klasowymi programami profilaktyczno-wychowawczymi, oddziały przedszkolne
	e) Promowanie zdrowego stylu życia	Dzień sportu, zajęcia tematyczne, lekcje biologii, wych. fizycznego, przyrody „Program profilaktyki nadwagi, otyłości wśród uczniów klas IV - VI szkół	Nauczyciele Wychowawcy Pedagog	w trakcie roku szkolnego/wszystkie klasy, kl: IV -VI

		podstawowych z terenu Województwa Lubelskiego Założenie i pielęgnacja szkolnego ekologicznego ogrodu warzywnego	wychowawcy	kl. I-III oddziały przedszkolne
	f) Konstruktywne spędzanie czasu wolnego	zajęcia z wychowawcą, rozmowy, wycieczki tematyczne, turystyczno – krajoznawcze, Szkolne Koło Turystyczno – Regionalne „Odkrywczy na rowerach” Rękodzieło w wolnym czasie: makrama, broszka.	Wychowawcy Nauczyciele Pedagog Wolontariat	w trakcie roku szkolnego wszystkie klasy, oddziały przedszkolne
2) Intelektualna, psychiczna	a) Rozpoznawanie potrzeb, możliwości i predyspozycji; rozwijanie uzdolnień, zainteresowań.	-rozmowy z nauczycielami, wychowawcami, rodzicami, obserwacja, -zajęcia z orientacji zawodowej -wykaz propozycji zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań, pomocy pp, prowadzenie zajęć w trakcie roku szk., konkursy, wyjścia do muzeum, kina, koncert, konsultacje z poradnią PPP	Nauczyciele Wychowawcy Pedagog Dyrekcja Bibliotekarz	w trakcie roku szkolnego i w miarę potrzeb, oddziały przedszkolne orientacja zawodowa- kl. VIII; oddziały przedszkolne- poznawanie zawodów wykaz-wrzesień/październik
	b) Kształtowanie postawy twórczej	-przedstawienia koła teatralnego: - „Stan chorobowy”	Opiekunowie Koła Teatralnego Bibliotekarz	zgodnie z harmonogramem/chętni uczniowie
		- pokazy koła taneczno – teatralnego „Promyczki”	Opiekun Koła	w trakcie roku szk./chętni uczniowie
		-zajęcia tematyczne - warsztaty, konkursy przedszkolne i między przedszkolne, konkursy	Nauczyciele Wychowawcy Wolontariat	w trakcie roku szkolnego – oddziały przedszkolne

	c)Kształtowanie umiejętności samodzielnego wyrażania sądów, opinii	-wos -zajęcia z wychowawcą -działalność S.U.	Nauczyciele Wychowawcy Opiekunowie SU	wszyscy uczniowie, oddziały przedszkolne, S.U./w trakcie roku szkolnego
	d)Podnoszenie efektów kształcenia poprzez uświadomienie wagi edukacji, praca nad podnoszeniem motywacji do nauki, rozwijanie kompetencji kluczowych umiejętności w uczeniu się	-zajęcia z wychowawcą, - rozmowy indywidualne z uczniem, rodzicem,	Wychowawcy Pedagog Rodzic Uczeń Dyrekcja	w trakcie roku szkolnego/ wszyscy uczniowie/ oddziały przedszkolne
		-rozwijanie czytelnictwa min. akcje: Narodowe Czytanie, Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania -nagrody za najwyższą średnią i najlepszą frekwencję, stypendia, nagrody za czytelnictwo „Czytelnik roku” listy gratulacyjne dla rodziców najlepszych uczniów	Bibliotekarz Wolontariat Wychowawcy	wrzesień na koniec roku szkolnego
		zajęcia tematyczne - organizowanie pomocy koleżeńskiej w miarę potrzeb	Zaproszony specjalista Nauczyciele, Wolontariat	październik w miarę potrzeb
	e)Poznanie skutków prawnych, moralnych i społecznych związanych z uzależnieniami.	-zajęcia tematyczne, rozmowy indywidualne z uczniem i rodzicem	Wychowawcy Pedagog Dyrekcja Instytucje współpracujące ze szkołą typu: sąd, policja	zgodnie z klasowymi programami wychowawczo-profilaktycznymi
	f)Poznanie negatywnego wpływu środków uzależniających.	-tablice ogłoszeń, strona internetowa, obserwacja, interwencje, ankiety, porady,	Psycholog Pedagog Dyrekcja	j.w., w miarę potrzeb

		konsultacje z psychologiem/pedagogiem lub pokierowanie rodzica do specjalistów w przypadku zaistnienia takiej potrzeby, zajęcia z wychowawcą, wdż	Instytucje współpracujące ze szkołą typu: sąd, policja	
		Program „Czyste powietrze wokół nas” Program „Jaś i Małgosia na tropie”	Wychowawcy	oddziały przedszkolne,
		Program „Fantastyczne możliwości”	Wychowawca	kl. IV, rodzice
		RYMcerze – nie zmarnuj swojego życia	Wychowawca	kl. V, rodzice
		Pogadanka dla rodziców – Negatywny wpływ środków uzależniających.	Psycholog/zaproszeni goście. Psycholog	kl. VII – VIII Rodzice
	g)Informowanie uczniów, rodziców i nauczycieli o zasadach postępowania, metodach współpracy szkoły z policją, sądem i innymi instytucjami w sytuacjach zagrożenia, podejmowanie działań interwencyjnych, wyjaśniających.	-rozmowy indywidualne z uczniem, rodzicem, interwencje	nauczyciele, wychowawcy, pedagog, dyrekcja, instytucje wspierające pracę szkoły typu policja	w trakcie roku uczniowie,
	h)Poszerzanie wiedzy rodziców, nauczycieli na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego uczniów, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji uzależniających,	-pedagogizacja rodziców, szkolenie nauczycieli, - broszury	zaproszony specjalista wojewódzka/powiatowa stacja sanitarno epidemiologiczna w Lublinie	Rodzice, nauczyciele

	suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tych przypadkach			
	i)Przeciwdziałanie zagrożeniom związanym z nadużywaniem internetu, gier komputerowych, telefonów komórkowych, telewizji, uwrażliwianie na zjawisko cyberprzemocy	zajęcia z wychowawcą, rozmowy indywidualne z uczniem, rodzicem - program MegaMisja Orange Dzień Bezpiecznego Internetu	wychowawca, pedagog/ psycholog psycholog pedagog wychowawcy światlicy	wszyscy uczniowie/oddziały przedszkolne rodzice, nauczyciele
	j)kształtowanie umiejętności krytycznego wykorzystywania technologii społeczeństwa informacyjnego	- spotkania Rady Rodziców, zebrania z rodzicami	wychowawca, pedagog/ psycholog	wszyscy uczniowie/oddziały przedszkolne rodzice, nauczyciele
3) Społeczna	a)Kształtowanie przekonania o społecznym wymiarze człowieka i społecznym aspekcie bycia uczniem.	- statut szkoły, regulaminy, kontrakty klasowe, kontrakty indywidualne zawierane z uczniem, wos	wychowawcy, nauczyciele	wszyscy uczniowie zgodnie z programem nauczania/oddziały gimnazjalne
	b)Uczenie działania zespołowego, współpracy, umiejętności słuchania innych; uczenie zasad samorządności i demokracji, mediacji rówieśniczej	-warsztaty z zakresu komunikacji	pedagog	w trakcie roku szkolnego/ na zaproszenie wychowawcy
		zajęcia integracyjne	Wychowawcy Bibliotekarz Aktyw biblioteczny	zgodnie z klasowymi programami profilaktyczno-wychowawczymi
		wybory opiekunów S.U.	bibliotekarz, wychowawcy	Trzeci tydzień IX 2019r./wszysty uczniowie
		wybory do S.U.	Opiekunowie SU	Wrzesień/ październik 2019r.
		wybory do samorządów klasowych	Wychowawcy	j.w.
		wos (zasady samorządności, demokracji)	Nauczyciele	zgodnie z programem nauczania
	c)Kształtowanie kultury osobistej	-wystawy, pogadanki, rozmowy indywidualne z uczniem, rodzicem	nauczyciele, wychowawcy, rodzice, pedagog, dyrekcja	w miarę potrzeb
	d)Kształtowanie aktywnej postawy	warsztaty z psychologiem z	zaproszony	I sem.

	wobec przyszłej pracy zawodowej oraz wymagań rynku pracy; autoprezentacja	PPP, spotkanie z rodzicami, prezentującymi ciekawe zawody	psycholog/doradca zawodowy rodzice	kl VIII
	e) Monitorowanie frekwencji na zajęciach lekcyjnych. Współpraca z rodzicami w zakresie frekwencji i realizacji obowiązku szkolnego.	- analiza wpisów w dzienniku, rozmowy, korespondencja listowna z rodzicami,	wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog, dyrekcja, UG, sąd	w trakcie roku szkolnego
4) Emocjonalno- duchowa, moralna	a) Kształtowanie szacunku, wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka.	działalność Szkolnego Koła Wolontariatu „Dar Serca Róży Kołaczkowskiej” (kl. I – VIII)	Bibliotekarz Opiekunowie Koła	w trakcie roku szkolnego/chętni uczniowie
		– rozwijanie u dzieci pomocy innym	Pedagog Wychowawcy świetlicy Nauczyciele	w trakcie roku szkolnego
		- działalność S.U	Opiekunowie SU	w trakcie roku szkolnego
	b) Rozwój poszanowania dziedzictwa narodowego i kształtowanie świadomości narodowej. Wskazywanie autorytetów i wzorców moralnych.	- uroczystości związane ze świętowaniem rocznic i wydarzeń patriotycznych, - wycieczki - „Bohater On – włącz historię” Ogólnopolska Kampania o tematyce historycznej	Wychowawcy Nauczyciele historii, świetlica WOS	zgodnie z kalendarzem uroczystości oraz wyznaczonymi zadaniami dodatkowymi/wszyscy uczniowie, oddziały przedszkolne wrzesień/październik chętni uczniowie, świetlica
	c) Poznanie kultury rodzimej, zaznajamianie z kulturą regionu.	- wycieczki, rajdy rowerowe, Szkolne Koło Turystyczne – Regionalne „Odkrywczy na rowerach”, pogadanki - możliwość korzystania z działu „Regionalia” w bibliotece szkolnej, w świetlicy	Wychowawcy, Nauczyciele Bibliotekarz	w trakcie roku szkolnego/ wszyscy uczniowie, oddziały przedszkolne
	d) Poznanie dorobku kulturalnego Europy, świata, kształcenie postawy	- lekcje plastyki, religii, j. polskiego, historii, geografii	Wychowawcy Nauczyciele	w trakcie roku szkolnego

	tolerancji i szacunku dla innych narodów, kultur, religii	poświęcone tej tematyce, wycieczki		
	e)Uczenie odwagi reagowania na krzywdę, potrzeby drugiego człowieka, empatii	-Szkolny Klub Wolontariusza „Dar Serca Róży Kołaczkowskiej”, rozmowy indywidualne z uczniami, rodzicami, zajęcia z wychowawcą	Opiekunowie Szkolnego Koła Wolontariatu SU Pedagog Wychowawcy Bibliotekarz	w trakcie roku szkolnego/ wszyscy uczniowie/ oddziały przedszkolne
	f)Określanie własnych słabych i mocnych stron, kształtowanie samoakceptacji, budowanie poczucia własnej wartości	-zajęcia z wychowawcą, spotkania/ rozmowy z pedagogiem (tematyka: -nazywanie uczuć -wyrażanie emocji, rozmowa o emocjach - kształtowanie poczucia własnej wartości - poszukiwanie własnej tożsamości	Wychowawcy Pedagog Opiekunowie SU	w trakcie roku szkolnego/wszystkie klasy/ oddziały przedszkolne klasy I - III klasy IV - VI oddziały gimnazjalne
	g)Świat wartości a rodzina,	zajęcia z wychowawcą, -wdż -Festyn rodzinny, Jasełka Dzień Babci, Dzień Dziadka Zabawa karnawałowa	Wychowawcy Wychowawcy Nauczyciele Rodzice	wszystkie klasy/ oddziały przedszkolne, zgodnie z harmonogramem
	h)Kształtowanie umiejętności rozwiązywania problemów bez użycia siły, przeciwdziałanie agresji. Przeciwdziałanie przejawom dyskryminacji.	-zajęcia z wychowawcą, -dyżury nauczycieli, -bieżąca praca na lekcjach, -pogadanki, apele, -rozmowy indywidualne z wychowawcą, rodzicem, pedagogiem, dyrekcją, policją, - cykl warsztatów prowadzonych przez poradnię	grono pedagogiczne policja, kurator psycholog z poradni	-w trakcie roku szkolnego oraz zgodnie z klasowym programem wychowawczo-profilaktycznym/wszyscy uczniowie/ oddziały przedszkolne Kl. VI, rodzice uczniów klasy VI i nauczyciele

